

Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
31.03.2025.

Mākslas skolu audzēkņi konkursā “Mantojums” izzina jūrniecības un kuģu darināšanas tradīcijas Latvijā

Teju 40 laivu un kuģu modeļi, ko radošā projektu konkursa “Mantojums” ietvaros šogad darinājuši Latvijas mākslas skolu audzēkņi, pagājušajā nedēļā mēroja ceļu uz RTU Latvijas Jūras akadēmiju. Tur skolēnu veikumu izvērtēja žūrijas komisija un pieaicinātie eksperti – to vidū konkursa rīkotāji no Latvijas Nacionālā kultūras centra un biedrības “Koka kuģu amatnieki”, kā arī RTU Latvijas Jūras akadēmijas, Latvijas Jūrniecības savienības un Latvijas Kuģu mehāniķu asociācijas pārstāvji.

Šī gada konkursa tēmas rosināti, bērni un jaunieši individuāli un grupās pievērsās Latvijā būvētu burinieku un pašdarinātu vai amatnieku izgatavotu laivu un kuģīšu izpētei. To veikuši, viņi veidoja paši savu laivas vai kuģa modeļi, izmantojot pieejamos instrumentus un dabas materiālus. Konkurssam izvēlēta tēma sasaucas ar Ainažu jūrskolas dibinātāja Krišjāņa Valdemāra 200 gadu jubileju, ko atzīmējam 2025. gadā.

KONKURSA REZULTĀTI

“Konkursa darbu vidū nemanām virspusēju vai uz efektiem balstītu pieeju darbu izveidē un materiālu izvēlē. Konkursa darbi ir veidoti no dabiskiem materiāliem, izceļot amatniecībai un roku darbam raksturīgu estētiku. Arī bura nav uzlikta vienkārši tāpat – viss ir izpētīts, lai saprastu kuģa funkcionalitāti, darbību,” konkursantu sniegumu komentē LNKC Vizualās mākslas izglītības eksperte Ilze Kupča. Viņa piebilst, ka viena no veiksmes atslēgām konkursā ir padziļināts pētījums, kas vairākiem dalībniekiem ir sniedzis papildu motivāciju un atbildību radīt izcilus darbus.

Biedrības “Koka kuģu amatnieki” valdes priekšsēdētājs, konkursa žūrijas pārstāvis Uldis Zvans norāda uz konkursa mērķi – rosināt interesi par vienu no senākajām, spožākajām latviešu arodprasmēm. “Jebkura lielā burinieka būve sākas ar mazu modelīti,” viņš saka. “Esam piejūras valsts, mums ir pieejami vieni no labākajiem materiāliem kuģu darināšanai. Kādēļ gan mēs nevarētu būvēt, piemēram, koka jahtas? Bērnos ir jārada šī dzirksts. Iepazīstoties ar konkursa darbu tapšanas aprakstiem un fotogrāfijām, sajutu būtisku lietu – bērni ir aizrāvušies ar procesu, tāpat viņiem tas ir šķitis vērtīgi un interesanti, un gala rezultāts ir lielisks.”

RTU Latvijas Jūras akadēmijas direktora pienākumu izpildītājs, kuģu mehāniķis un šī konkursa žūrijas pārstāvis Edijs Štāls uzsver jūrniecības dziļās saknes Latvijā un augstu novērtē konkursa “Mantojums” iniciatīvu: “Jūrniecība ir daļa no mūsu kultūrvēsturiskā mantojuma – tā apdziedāta tautasdziesmās, ir klātesoša mākslā un literatūrā. Gan Latvijas Jūras akadēmijai, gan jūrniecības saimei un sabiedrībai kopumā šodienas uzdevums ir celt gaismā visā pasaulē tik ļoti nepieciešamo jūrnieka profesiju. Šis konkurss sniedz iespēju bērniem un jauniešiem mācību procesā uzzināt, kas ir jūrnieki un ko viņi dara uz dažādu veidu kuģiem. Vienalga, vai tas ir tehniski precīzs vai mākslinieciski veidots kuģa makets, tie visi popularizē jūrniecību. Noteikti saskatu turpinājumu šādai iniciatīvai arī ārpus mākslas skolām.”

Konkursa laureātu apbalvošanas svinīgais pasākums iecerēts šī gada maijā Rīgā sadarbībā ar Latvijas Jūrniecības savienību. Konkursa darbi – laivas un kuģīši – tiks eksponēti Muzeja nakts ietvaros Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā.

Radošo projektu konkursu “Mantojums” ik gadu rīko LNKC, lai rosinātu mākslas un dizaina jomas skolēnus pētīt, apzināt un apgūt Latvijas kultūras mantojumu un tradicionālās amatniecības prasmes, kas svarīgas tautas lietišķās mākslas priekšmetu darināšanā.

Informāciju sagatavoja:

Lana Kazlauskiene
Sabiedrisko attiecību vadītāja
Latvijas Nacionālais kultūras centrs
67228985; 26407922
Lana.Kazlauskiene@lnkc.gov.lv
www.lnkc.gov.lv